

ISPITIVANJE SADRŽAJA SUVE MATERIJE MLEKA KRAVA¹

M.D. Petrović, M. Gutić, Snežana Bogosavljević-Bošković, V. Kurćubić, V. Dosković²

Izvod: U radu je ispitivan nivo proizvodnje i sadržaj suve materije u kravljem mleku. S' obzirom na odličan nivo prosečne proizvodnje mleka kod 36 ispitivanih krava simentalске rase od 4.773 kg, prosečan sadržaj suve materije koji je rezultat procenta osnovnih sastojaka mleka, mlečne masti, ukupnih proteina, laktoze i minerala u našim istraživanjima je 12.86%. Najveći broj uzoraka grupisan je u rasponu od 11.66 do 14.71% suve materije, što je jasan znak veće koncentracije pojavljivanja nivoa vrednosti suve materije oko srednje vrednosti svih uzoraka.

Ključne reči: kravlje mleko, sadržaj suve materije.

Uvod

Uvažavanje mlekarstva kao važne privredne grane posticalo je mnoge naučnike da istražuju sastav i kvalitet mleka, kao i uslove za veću i bolju proizvodnju.

Po svojoj strukturi mleko predstavlja emulziju masti u rastvoru vode u kojoj uz niz rastvorenih materija ima i drugih u koloidnom obliku. Vode u mleku ima oko 87.5%, a ostatak od 12.5% je suva materija (Gutić i Petrović, 2002). Prema dosadašnjim saznanjima mleko ima preko 100 raznih sastojaka, tako da sadrži sve hranljive materije za ishranu mladih organizama sisara.

Mlečnost krava u toku laktacije prikazana je slikovito u obliku dinamičke krivulje na kojoj se zapažaju dve faze. Jedna, vremenski kratka, rastuća faza, koja se javlja iza teljenja i druga, dugotrajnija, koja označava opadanje mlečnosti sve do kraja laktacije.

Taj normalni, ravnomerni rastući, odnosno opadajući nivo mlečnosti, koji je različitog intenziteta ometaju ili pospešuju razni spoljni (paragenetski) faktori.

Međutim, sastav normalnog mleka varira u različitim granicama. Zato je neophodno, i pored dosadašnjih obilnih istraživanja, stalno produbljivati znanja iz ove oblasti.

Ispitujući hemijski sastav mleka kod holštajn frizijske rase krava Dozet i Gutić, 1981, su utvrdili da je prosečan sadržaj suve materije 12.19%, dok iste godine Čiča Olga, 1981, kod domaćeg šarenog govečeta navodi viši sadržaj suve materije od 12.24 do 13.16%.

Proučavajući hemojski sastav kravljeg i kozjeg mleka sa područja Stare planine, Miočinović Dragica i sar., 2003, navode da se sadržaj suve materije kod kravljeg

¹ Originalan naučni rad je finansiran od strane Ministarstva za nauku i tehnologiju Republike Srbije (Projekat broj: TR6858B) i italijanskog ministarstva spoljnih poslova (Projekat: Aktivnosti podrške razvoju mlekarstva Srbije (regija Čačak))

² Agronomski fakultet Čačak

